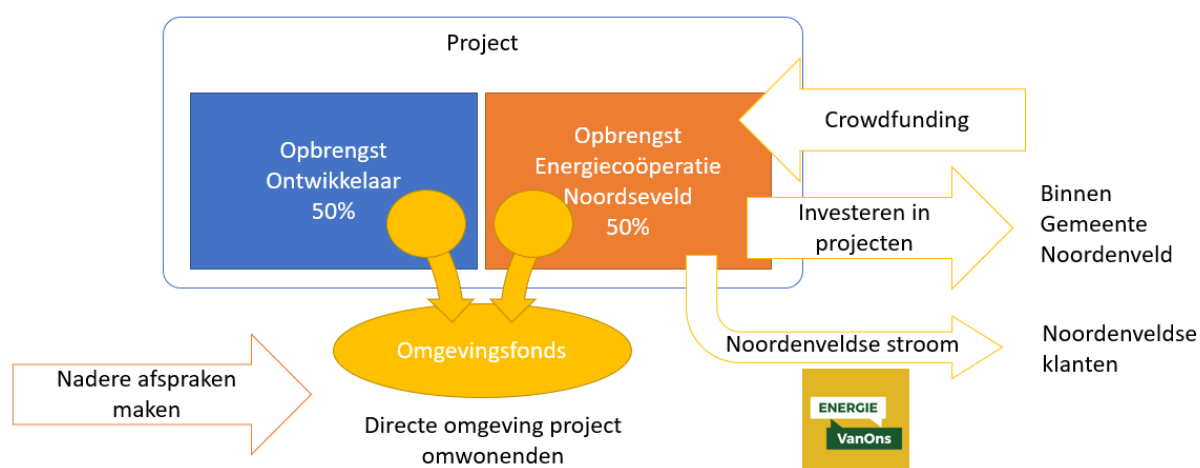

BIJLAGE 6: Mogelijkheden voor inrichting gebiedsfonds

Concept 10-2-2021

1. Algemeen

In deze notitie worden de mogelijkheden waarop een gebiedsfonds kan worden ingericht op een rijtje gezet. Een belangrijke reden om naast het realiseren van 50% lokaal eigendom door Energiecoöperatie Noordseveld ook een gebiedsfonds in te richten, is om te borgen om de directe omgeving van het zonnepark naast de lasten ook lusten heeft.

Bovenstaand plaatje geeft de toekomstige situatie weer:

- Energiecoöperatie Noordseveld wordt voor 50% mede eigenaar van de opwekinstallaties. Zij gaat de opbrengst daarvan investeren in het verduurzamen van de gemeente Noordenveld. Een deel van dat geld komt ook in Zuidvelde en omgeving terecht. Energiecoöperatie Noordseveld zet extra in op realisatie van een postcoderoosproject in Zuidvelde en in benutting van de extra aansluitcapaciteit door ondernemers in het gebied.
- Een deel van de opbrengst wordt verrekend in een korting op de prijs van de elektriciteit van Noordenveldse klanten van Energie VanOns. Deze klanten zijn tevens lid van Energiecoöperatie Noordseveld. De stroom die Energiecoöperatie Noordseveld opwekt wordt verkocht aan Energie VanOns, die het vervolgens met korting aan de klanten in Noordenveld levert. Dit noemen we Noordenveldse stroom. Iedereen in Noordenveld kan klant/lid worden en zo meeprofiteren van de eigen opgewekte stroom.
- Door middel van crowdfunding kunnen mensen investeren in het zonnepark. Energiecoöperatie Noordseveld zal hiertoe waarschijnlijk een lening uitschrijven, op vergelijkbare wijze als ze dat voor zonnepark Halo in Langelo heeft gedaan. Dit wordt in een latere fase opgepakt.
- Zowel Energiecoöperatie Noordseveld als de projectontwikkelaars dragen bij aan een gebiedsfonds/ omgevingsfonds.

Over hoe we dit gebiedsfonds kunnen organiseren gaat deze notitie. We schetsen eerst het gemeentelijk kader en vervolgens mogelijkheden om dit te organiseren.

2. Gemeentelijk beleid

De gemeente Noordenveld heeft het oprichten van een gebiedsfonds omschreven in het beleidskader "Energieprojecten in het landschap".

Blz. 18 - 4.5. Gebiedsfonds - Fonds voor de lokale omgeving

In de planfase stellen de ontwikkelaars (initiatiefnemers en lokaal eigenaar) een businesscase op. In deze businesscase staat ook opgenomen of en hoe invulling wordt gegeven aan een gebiedsfonds (ook wel: omgevingsfonds) en hoe dat wordt gevuld.

We gaan met initiatiefnemers en de lokaal eigenaar in gesprek over de oprichting van een gebiedsfonds en het doen van stortingen daarin.

Vooraf is niet te bepalen wat een redelijk bedrag is om te storten in een gebiedsfonds. Per project gaan we afspraken te maken. Wij stellen ons voor dat dit een afspraak is over een bedrag per opgewekte MWh elektriciteit of 100m³ gas. Elke partij draagt bij naar rato van zijn aandeel in het project. De gemeente is verantwoordelijk voor bestemming en het beheer van het gebiedsfonds. Het maken van deze afspraken rond het gebiedsfonds maakt deel uit van de planontwikkelingsfase.

Raad van State heeft over gebiedsfondsen een uitspraak gedaan. Die uitspraak is dat er een relatie moet zijn tussen de aantasting van de ruimtelijke kwaliteit (door het energieproject) en de besteding van het gebiedsfonds. Als een energieproject bijvoorbeeld de kwaliteit van het landschap aantast, dan zal het gebiedsfonds moeten worden aangewend voor herstel van landschappelijke kwaliteit. Dat hoeft niet in het (plan)gebied zelf te zijn, maar mag ook ergens anders in de gemeente zijn.

De gemeente heeft zichzelf uitdrukkelijk een rol toegekend bij het organiseren van een gebiedsfonds.

3. Inrichting gebiedsfonds

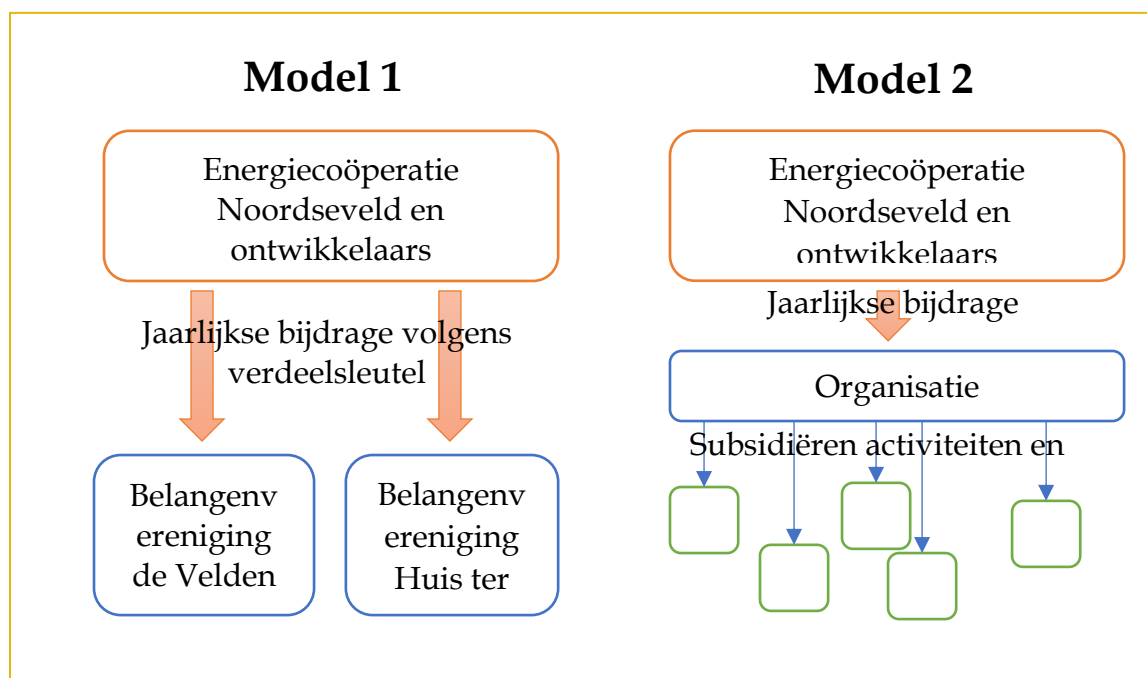
Op de website www.hieropgewekt.nl is de volgende informatie te vinden over het inrichten van een gebiedsfonds:

Inmiddels zijn verschillende soorten gebiedsfondsen ontstaan die verschillen in termen van beheer, doelen en omvang. Meestal wordt een stichting opgericht met een ANBI-status, met oog op besteding van middelen van algemeen nut. Het bestuur en de raad van toezicht bestaan uit lokale vertegenwoordigers.

De stichting houdt zich aan specifieke doelstellingen en voorwaarden die statutair zijn vastgelegd. De stichting werkt samen met dorpsraden en -verenigingen, maatschappelijke instanties, of nieuw opgerichte bewoners- of omgevingsraden. Bewoners uit de omgeving kunnen vervolgens aanvragen indienen voor subsidie uit het fonds.

In de praktijk zien we ook voorbeelden waarbij een gemeente het omgevingsfonds in beheer heeft. Soms krijgt een lokale coöperatie een deel van de gelden in beheer, in een situatie waarbij deze niet zelf (mede-)eigenaar is van het zonne- of windpark. Mensen uit de omgeving worden lid van de coöperatie en besluiten samen wat er met het geld gebeurt.

Voor de situatie in Zuidvelde en omgeving zien we de volgende mogelijkheden:

Model 1

De ontwikkelaars en Energiecoöperatie Noordseveld keren jaarlijks een bedrag uit aan beide belangenverenigingen volgens een samen afgesproken verdeelsleutel en volgens een met hen en de gemeente overeengekomen doel/ bestemming.

Model 2

Deze optie wijkt af van hierboven doordat de belangenverenigingen niet worden belast met de bijdragen, maar dat daar een andere organisatie over gaat. Deze organisatie wendt de middelen aan voor projecten en initiatieven conform de gemaakte afspraken/ statuten. Voor de keuze van een organisatievorm reiken we drie mogelijkheden aan:

- Een ANBI stichting als boven omschreven.
- De gemeente beheert het gebiedsfonds
- Energiecoöperatie Noordseveld beheert het gebiedsfonds

In alle gevallen moeten afspraken worden gemaakt met de belangverenigingen over spelregels en werkwijze.

4. Voorstel gebiedsfonds

Energiecoöperatie Noordseveld en de ontwikkelaars komen met een voorstel voor de hoogte van het gebiedsfonds. Op basis van deze notitie willen we een nadere bespreking met de gemeente en de belangverenigingen om van ieder te horen of er nog andere mogelijkheden zijn en welke vorm/ werkwijze de voorkeur heeft.

Bijlage: Voorbeelden praktijk

Gebiedsfonds Stadskanaal op Zon

In 2019 is de Stichting Gebiedsfonds Stadskanaal op zon opgericht. De stichting biedt financiële ondersteuning aan:

- projecten die gericht zijn op de leefbaarheid in de directe omgeving van een zonnepark
- gebiedsversterkende maatregelen
- verduurzaming van de bebouwde omgeving
- innovatieve projecten op gebied van duurzaamheid die ook de werkgelegenheid bevorderen

Het gebiedsfonds wordt gevuld door bijdragen van ontwikkelaars van zonneparken. De gemeente Stadskanaal heeft in haar visie op zonneparken in het buitengebied “Stadskanaal op zon” voorwaarden gesteld aan de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied van Stadskanaal. Die voorwaarden betreffen de manier waarop een zonnepark in de omgeving past: de landschappelijke inpassing. Maar de gemeente stelt ook voorwaarden aan manier waarop ontwikkelaars omgaan met de belangen van inwoners van Stadskanaal, in de omgeving van een zonnepark en daarbuiten: de maatschappelijke inpassing. Ontwikkelaars leveren onder meer een financiële bijdrage aan het gebiedsfonds.

Meer informatie: <https://gebiedsfondsstadskanaal.nl/>

Windfonds Delfzijl Noord

Het Gebiedsfonds Windpark Delfzijl Noord helpt mee aan het verduurzamen van de dorpen Borgsweer, Farmsum, Termunten en Termunterzijl in de gemeente Delfzijl en wil de beleving voor bewoners in dat gebied op een duurzame manier versterken.

In 2016 start de eerste ronde van het Gebiedsfonds en kunnen voorstellen ingediend worden. De beoordelingscommissie controleert of de ingediende voorstellen aan de vastgestelde fondscriteria voldoen. De voorstellen moeten binnen 2 jaar gerealiseerd worden. Er gaat ieder jaar 50.000 euro in het fonds. Dit wordt in principe jaarlijks uitgekeerd, gedurende de looptijd van 15 jaar van windpark Delfzijl Noord. Er zullen zo'n 15 rondes zijn, waarop voorstellen worden geselecteerd en uitgevoerd.

Meer informatie: <http://windfondsdelfzijlnoord.nl/site/>